

Wie betaalt de kosten voor maatregelen om biodiversiteit te bevorderen?

OPINIE

Het stimuleren van de biodiversiteit dient meerdere doelen. De vraag is wie het betaalt. Volgens Jan de Wit en Lidwien Daniels hoeft een boer niet toe te leggen op maatregelen en kan hij er zelfs aan verdienen.

DOOR JAN DE WIT EN LIDWIEN DANIELS

Je kunt biodiversiteit stimuleren zonder dat je er als agrarisch ondernemer geld op toelgt. Dat blijkt uit de brochure 'De waarde van agrobiodiversiteit' van het Louis Bolk Instituut, die deze week verschenen is. Daarin bespreken we biodiversiteitsmaatregelen die de boer juist financieel gewin opleveren. Door te werken aan een hoger organischestofgehalte, door samenwerking tussen akkerbouwers en veehouders te stimuleren, door graan in te zetten als krachtvoervanger en door gras-klavermengsels te zaaien werk je doelgericht aan meer biodiversiteit. Al deze interventies zijn gerelateerd aan de bodem – een van de meest onderschatte productiefactoren van het boerenbedrijf. Want inderdaad: de bodem biedt een scala aan mogelijkheden als het gaat om het bevorderen en inzetten van biodiversiteit. Minder zichtbaar dan bovengronds, minder 'aaibaar' dan de vlindertjes en lieveheersbeestjes, maar niet minder belangrijk voor boer en ecosysteem.

Maar er is natuurlijk een probleem. Slechts een handvol maatregelen levert de boer geld op, terwijl de meeste biodiversiteitsmaatregelen geld kosten. En een boer, hoe zeer hij ook zijn bedrijfsbelang op de lange termijn voor ogen heeft, berekent of een maatregel hem uiteindelijk iets oplevert. Als het gaat over een bodem die overvloedige regenval kan verwerken, fijnstof opvangt, CO₂ vastlegt, en zorgt voor schoon drinkwater en een aantrekkelijk land-

De bodem is een van de meest onderschatte productiefactoren, zeggen Jan de Wit en Lidwien Daniels.

Foto Wiliam Hoogteyling

schap, dan kijkt iedereen elkaar aan. Wie gaat betalen voor dergelijke maatregelen? We kunnen kort zijn over de uitvoering: dat die vaak bij agrarische ondernemers ligt, is helder. Daar liggen de kosten dus ook. Maar wie moet

Slechts handjevol maatregelen levert de boer geld op

betalen, is onduidelijk. Per slot van rekening profiteren we allemaal van dergelijke diensten. Een recreant die geniet van het mooie gebied waar hij doorheen fietst, is nog niet één-twee-drie bereid om daarvoor te betalen – dat blijkt wel uit sterk teruglopende ledenaantallen van natuurbescher-

mingsorganisaties. Provincies en landelijke overheid richten zich vooral op het bezuinigen op natuurontwikkeling en biodiversiteit. En schoon drinkwater: wat zijn we gewend aan ons robuuste en relatief goedkope systeem van waterzuivering. Prijsmechanismen om de 'begunstigden' van biodiversiteitsmaatregelen ervoor te laten betalen zijn dus nog nauwelijks ontwikkeld. En toch moeten we aan de bak – want als de agrarische ondernemer zich tot de vijf renderende maatregelen beperkt, doet hij zichzelf, zijn bodem, zijn bedrijf, de omgeving en samenleving op lange termijn tekort.

Daarom pleiten wij voor een debat, waarin we brainstormen over een eerlijke verdeling van kosten. En laten we er geen doekjes om winden: het stimuleren van biodiversiteit dient meerdere doelen. Zo is een hoger organischestof-

gehalte én goed voor de bodem, én positief voor de opbrengst en bovendien een prima maatregel in het aanpassen aan de veranderende klimaatomstandigheden. Laten we ons realiseren hoe cruciaal biodiversiteit is voor onze voedselvoorziening. Biodiversiteit is een universeel belang en het is tijd om dit als burger, boer en maatschappij te erkennen en samen aan de slag te gaan.

- Jan de Wit en Lidwien Daniels werken bij het Louis Bolk Instituut.
- De brochure 'De waarde van agrobiodiversiteit' van Jan de Wit (Onderzoeker Duurzame Veehouderij en Markt & Economie) en Jan-Paul Wagenaar (Onderzoeker Dierenwelzijn) is te downloaden via www.louisbolk.nl. De papieren versie is te bestellen voor €7,50 exclusief verzendkosten. Stuur daarvoor een mail naar info@louisbolk.nl of bestel via de website.